

och gårdsnamn (1927), s. 71, ingår det i *Regumatorp*, bynamn i Sjögerstads sn med äldsta belägg 1468 *Regemodetorp*. *Reginmoð* kan vara kvinnonamn eller mansnamn; »i østnordiske kilder er det imidlertid altid kvindenavn, medens anvendelsen som mandsnavn findes i Reichenaulisten og om en fingeret person i vest-nord.», säger Lis Jacobsen i *Danmarks Runeindskrifter*, sp. 701, under hänvisning till K. G. Ljunggren i *ANF* 49 (1933), s. 91 f. L. Jacobsen tillägger beträffande DR 364: »Navnets forekomst sammen med et mandsnavn på en ligsten taler i øvr. for, at det er et kvindenavn». Ehuru språklig parallellism icke förefinnes mellan DR 364 och Vg 95, finns intet som direkt talar emot att namnet på Ugglumstenen tillhört en kvinna, allra helst som nom.-formen saknar -r. I så fall ligger det väl närmast till hands att förmoda, att hon varit Gunnars hustru. Beträffande växlingen mellan en- och tvåstaviga förleder i namn på *Ragn-* och *Regin-* se O. v. Friesen, *Rökstenen* (1920), s. 138 f.

Æsbiorn är ett tämligen vanligt namn. Det förekommer på ytterligare fyra västgötska runstenar, Vg 157, 178, 182, 184.

Samma avfattning har bokstavsskriften på gravstenens motsatta skråsida: REGINMOT . LET . GERA . HVALF : IFIR : GVNNAR : ESBEORNAR : SON. Omedelbart under runinskriften står i bokstavsskrift signaturen HARALDVS : ME : FECIT : MAHISTER.

Om mästern Harald, som också signerat Vg 88 och Vg 165, se A. Lindblom, *Sveriges konsthistoria* 1 (1944), s. 138, samt E. Fischer, *Västergötlands kyrkliga konst* (1920), s. 94 f.

96. Valtorps sn, kyrkogården. Nu i Statens historiska museum.

Pl. 76.

Litteratur: B 943, L 1635. J. Peringskiöld, *Monumenta* 9, p. 72, bl. 42; J. N. B. [von] Abrahamson, *Mærkeligheder paa Runestene* (i: *Antiquariske Annaler* 2, 1815), s. 111; J. G. Liljegren, *Runlära* (1832), s. 148; G. Brusewitz, *Westergötland* 1862, s. 112 (ATA); P. A. Säve, *Berättelse* 1863, s. 27 (ATA, tr. i *ATS* 3, 1873, s. 124); *Handlingar* 1868 i ATA; H. Werner, *Grafstenar från Medeltiden i Westergötland*, s. 3, 7 (odat. hs, ATA); K. Torin, *Register* 1875 (VFA); VHAA:s *Månadsblad* 1892, s. 70; E. Brate, *Svenska runristare* (1925), s. 131; S. Gardell, *Till tolkningen av tvenne runristade västgötastenar* (i: *Fornvännen* 1934, s. 343 f.), *Epigrafiska bidrag till Västergötlands medeltida sepulkralitteratur* (i: *VFT* 4: 9, 1935, s. 61 f.), *Gravmonument från Sveriges medeltid* 1 (1937, rev. 1945), nr 8.

Äldre avbildningar: J. Leitz, *laverad bläckteckning* (i Peringskiölds *Monumenta*, p. 72, återgiven i *VFT* 4: 9, s. 65, och i Gardell a.a. 2, 1937, rev. 1946, s. 52); J. Hadorph och J. Leitz, *träsnitt* (i Peringskiöld, a.a., bl. 42, och B 943, återgivet i *VFT* 4: 9, s. 65); Brusewitz, *bläckteckning* (i a.a., runinskriften ej återgiven); Säve, *bläckteckning* (i a.a., runinskriften ej återgiven); Werner, *laverad blyertsteckning* (i a.a.).

Denna kistformiga gravhäll förvaras i Statens historiska museum, inv.nr 4.655. Stenen har tidigare legat på Valtorps kyrkogård men avstods av församlingen 1868 till museet.

Sandsten. Bevarad längd 1,65 m., bredd 0,63 m. Stenen är avslagen vid ena ändan. Av det bortslagna, mindre stycket återstår en del, som förvaras lös tillsammans med stenens bevarade, större stycke. Denna mindre del återgives icke på de äldre avbildningarna. Stenytan är starkt vittrad, särskilt i den kant, där runinskriften står. Stenens fyra längsgående skråsidor har en inskrift med latinska bokstäver.

Runinskrift:

... - - rr ... - rpi · s - ...

5 10

Till läsningen: Omedelbart före 3 **r** står en tydlig hst och före denna en till sin nedre hälft bevarad hst. Före den senast nämnda hst finnas inga säkra spår av ristning. Avståndet till stenkanten är 10 cm., vilket givit utrymme åt högst 5 runor. 3 **r** och 4 **r** äro relativt tydliga, även om 4 **r** upptill är skadad. Därefter finnas inga säkra spår av ristning förrän på stenens andra skråsida. Före 6 **r** synes nedre delen av en hst. 6 **r**, 7 **p**, 8 **i** äro jämförelsevis tydliga. Därefter finns en punkt, som sannolikt är huggen. Snett nedåt åt höger finns ytterligare en punkt, som troligen icke är huggen. Så följer en säker **s**-runa (9) samt nedre delen av en hst. Därefter är ristningsytan hårt vittrad; avståndet till kanten är 7 cm. med utrymme för 2 à 3 runor.

Fig. 145. Vg 96. Valtorps sn, kyrkogården.
Efter teckning av Leitz.

Fig. 146. Vg 96. Valtorps sn, kyrkogården.
Efter träsnitt i Peringskiölds Monumenta (B 943).

Hadorph och Leitz läste (B 943): **uastar ... ri ... arpi · stin**, såsom framgår av fig. 145 och 146. — Säve fattar sig kort: »inga Runor funnos alls». Med stöd av Leitz' teckning och egen granskning finner Gardell (*Fornvännen* 1934) följande runor bevarade: **· æ -- rr ... - rpi st ...**, vilket han supplerar **· mæstrr · haraldær · gærpi · sten**.

Partiet, som innehållit inskriftens första runor, är hårt skadat. Troligen var så fallet redan på 1600-talet. De fördjupningar och ojämnheter i ytan, som för Leitz och sedermera Gardell tett sig som runor, visa icke spår av huggning (jfr beskrivningen ovan).

Huvudinskriften på latin är synbarligen leoninsk vers:

... STAVIDEMEAFATANAMODORIDE |
... ATISNLPARCITNOBILITATI
FLORENS | FLOREBĀBONAFERSBONACVÇN-AFE- ... |
SCVNILCAVIDEFVNCTVSABORBEMEAV ...

S. Gardell (*Gravmonument från Sveriges medeltid*) har en i vissa detaljer avvikande läsning. Dessutom lämnar han en jämförelsevis fri översättning.

Runinskriften tolkar Gardell: »Mäster Harald gjorde stenen». Att runorna uttrycka en signatur är troligt. Den konstnärliga utsmyckningen samt typblandningen av versaler och majuskler i den latinska inskriften är karakteristisk för Harald stenmästare och hans skola.